

Detsembri kuukiri nr 43

6. DETS. 2019

EKSÜ enda tegemised

Novembris oli EKSÜ tegevjuhtkond ja juhatus erakordselt toimekas. Saime mitmel korral kokku oma liikmesseltsidega sh välismaal. Valmis sai ka EKSÜ 2020 seinakalender.

[Ilmunud on Eesti Kultuuriseltside Ühenduse 2020 aasta seinakalender](#)

EKSÜ seinakalendrist 2020 on võimalik leida 11 liikmesseltsi fotod, ürituste kalendri ning ka teiste seltside sündmusi. Kalendris on fotosid viimasest Riia suvekoolist jm.

Kalendris on ära toodud ka EKSÜ 2020 aasta ühisürituste kuupäevad.

[EKSÜ jätkas ringsõite Eesti liikmesseltsides](#)

Põlva Keskraamatukogus olid koos **Kanepi Laulu Seltsi, Kambja Laulu- ja Mänguseltsi ning Jakob Hurda nim Põlva Rahvahariduse Seltsi** inimesed. Seltsid said lahti rääkida oma tegemised ning plaanid. Samuti sai EKSÜ tegevjuht tutvustada võimalusi tihedamaks koostööks. Väga oluline on seltside omavaheline suhtlus. Esindajad esitasid küsimusi, kuidas teised seltsid oma tegevusi rahastavad, kuidas nad ühte või teist üritust korraldavad. Oli sisukas arutelu.

[EKSÜ kohtus oma liikmesseltsidega. Räägiti ka meediast](#)

21. novembril toimus järjekordne EKSÜ juhatuse kohtumine oma liikmesseltsidega. Sellel korral oldi koos Tartus. Tartu liikmetest võtsid ümarlauast osa Tartumaa Rahvakultuuri Keskseksi, ERMi Sõprade Seltsi, Eesti Keele Kaitse Ühingu ning Vanemuise Seltsi esindajad.

[EKSÜ ja Soomes asuvad liikmesseltsid said omavahel kokku](#)

23. novembril käisid Helsingis korraldatud mardilaadal Soome eestlaste tegemistega tutvumas EKSÜ juhatuse liige Evelin Sennett ning EKSÜ tegevjuht Liina Miks. Eesmärgiks olid vahetud kontaktid Soomes asuvate liikmesseltsidega ning partnerorganisatsioonidega, et leida uusi võimalusi EKSÜ tegevuse laiendamiseks ja mitmekesistamiseks. EKSÜ kutsus lahkelt külla Soome **Tampere Eesti Klubi** asejuht Annela Liivat.

Meie tegusad seltsid

[Omskis õpiti uusi eestikeelseid sõnu](#)

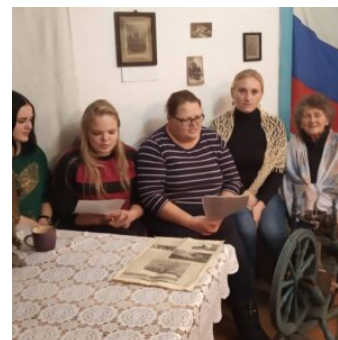

Sellel korral võeti vaatluse alla omadussõnad, mineviku erinevad vormid. Omaette keeruline sõna eesti keeles on sõna “olema”. Õpiti alaleütlevat ning kaasütlevat käänat ning isikulisi asesõnu. Kontrolliti eelmisel korral kodutööks jäetud ülesandeid ja anti uusi.

Täiesti uuena oli esimest korda kavas eestikeelse laulu õppimine. Selleks valiti “Mu isamaa armas”. Laulusõnad kuvati tahvlile. Need tõlgiti õpilastele ära ja laul õpiti selgeks. Teine keelekursus toimus 17. novembril. Kursused jätkuvad ka detsembris.

[Siberis Suetukis toimus eestipärane kunstide öö](#)

3. novembril tähistas kohalik eestlaste kogukond Suetuki rahvamajas kunstide ööd eesti moodi. Alates kella kuuest võttis viisi üles Suetuki pasunakoor, kes mängis teada-tuntud pala “Laulge poisid, laulge peidud” ja esitati lühinäidend “Küla elu”. Kunstide öö lõpetas külarahva ühine rahvalaulude laulmine.

[Uus-Petseris peeti mardipäeva](#)

9. novembril tähistati Siberis Uus-Petseri külas mardipäeva. Tänavusel mardipäevapeol toimusid rahvuslike paeltepunumise õpituba, ketramise õpetamine ning villa kraasiminegi. Samuti tutvustati ümbritsevate eesti külade naiste käsitööd. Külalised olid tulnud Krasnojarskist, Zelenogorskist, Haidast.

[Novembrikuu sündmused Praha eestlaste hulgas](#)

13. novembril oli kohalikel eestlastel ja estofiilidel Prahast võimalus vaadata dokumentaalfilmi „Rodeo“, kus avameelselt ja eneseirooniaga jutustatakse kaasaegse Eesti riigi loomise lugu noorte idealistide seisukohalt, kellest said poliitikud. Öhtu korraldasid **Dominik Krutský** ja kohalik eestlane **Nora Särak**, Eestis tuntud dokumentaalfilmi „Juured“ üks režissööre.

[Süüdid eesti tantsudest](#)

4. novembril tähistati Peterburis erinevate rahvaste kommete ja traditsioonide festivali. Sellesse olid haaratud väga mitmed rahvuslikud kollektiivid.

Avatud laval toimus kontsert, kus ansamblid üles astusid. Peterburi Eesti Kultuuriseltsi juures tegutsev eesti tantsurühm Neevo esitas süüdid eesti erinevatest rahvatantsudest. Publiku vastuvõtt oli väga soe

[Kanepis on segakoori laul kõlanud vähemalt 135 aastat](#)

Kanepis on segakoorilaul kõlanud vähemalt 135 aastat. Kuna kultuuriloo uurijatel pole senimaani selgust, kas Kanepi segakoor alustas 1884. aastal tegevust meeskoori baasil või valiti 1869. aasta üldlaulupeoks meeskoori lauljad segakoorist, tähistati laupäeval Kanepis seltsimajas segakoori 135. sünnipäeva.

Kodulookonverents, mis pühendatud emakeelele

20. novembril sai Jakob Hurda nim. Põlva Rahvahariduse Seltsis teoks igasügisene, seekord eesti keele aastale pühendatud kodulookonverents. Konverents peeti Põlva Keskraamatukogu saalis. Oli suur rõõm, et konverentsist osavõtjaid tervitas Eesti Kultuuriseltside Ühenduse tegevjuht Liina Miks, kes konverentsi eel kohtus Jakob Hurda Seltsi juhatuse liikmetega.

Hilissügisestest ettevõtmistest Sügispealinnas

16. novembril tähistasime üheskoos seda, et 145 aastat tagasi tuli siinkandi ärksamatel isamaa poegadel-tütardel mõte hakata üheskoos seltsitegevust arendama. Meie aastapäeval oli sõnavõtte, esinemisi, laulu, tantsu ja mõnusat äraolemist. Tänukingitused said kevadised nobenäpud, kes hooldekodu eakatele jalasoojendajaid kodusid. Nüüd, pea poolteist sajandit hiljem, võime täie kindlusega väita, et Narva Eesti Selts on tugev ja kestab. Vähemalt 145 aastat veel 😊

Laulukoor Läte on kestvaalt tegus

Kambja laulukoor on Eesti vanim mitmehäälne koor, mis tegutses algselt kirikukoorina ja mille alguseks võib lugeda aastat 1794. Nüüdseks oleme tegutsev segakoor Läte – laulmist ja seiklusi armastav lauluseltskond, kes naudib esinemist nii kodu- kui välismaal. 29. novembril tähistas Läte piduliku kontserdiga oma 225 tegevusaasta juubelit Kambja kultuurikeskuses.

Vingerpussid 5!

Eesti rahvatantsu on Poris, Soomes harrastatud aeg-ajalt ja väikestes rühmades peaaegu kümme aastat. Viis aastat tagasi võttis rühm nimeks Vingerpussid ja hakkas Heli Vija juhendamisel harjutama Eesti klubi Poris egiidi all. Satakunna ja Pirkanmaa rahvatantsurühm Vingerpussid tähistas üritusega “Viron värejä” = “Eesti värve” oma 5. sünnipäeva.

Maailma parim ema

Simferopolis, Krimmis toimus 22. novembril vabariiklik värvikas konkurss “Maailma parim ema”. Võistluses osales ka Krimmi eestlane Liliya Volovod (Aman) Saki linnast.

Liliya on üles kasvatanud kaks poega, kes tunnevad suurt austust perekonna vastu ja hoiavad oma juuri. Tema poeg Artjom koostas suurepärase ettekande, milles ta valgustas oma ema tegevust õpetajana, hoolitseva ema, perenaise ja **Krimmi Eesti Seltsi** aktiivse liikmena.

ERMi Sõprade Seltsi esinduses saab näha pärandist inspireeritud ehtekunsti

Rahvusülikooli 100. aastapäeva puhul on **ERMi Sõprade Seltsi** esinduses avatud ehtekunstniku, graafiku, ERMi Sõprade Seltsi auliikme ja TÜ vabade kunstide professori **Kärt Summataveti** näitus. ”Loomelaul” esitab kunstnik oma eksperimentaalset loomingulist teekonda: sinna hakkab järjest ilmuma uusi ideid ja ehtekomplekte, mis valmivad vabade kunstide professuuri ajal – ühe aasta jooksul.

Šveitsis olid saalid puupüsti täis

24. novembril esines Šveitsis hotell & restoran Linde Heidenis Eesti ansambel **Curly Strings**. Kontserdi korraldas Linde Heiden, mille eestvedajad on tõelised Eesti fännid seetõttu, et nende poeg õppis aastaid tagasi kuus kuud Tartu Ülikoolis. Olenemata aastate möödumisest mäletavad nad siiani eestikeelseid sõnu ja mõnda lauset. Kontserdile eelnes Eesti tutvustus ja õhtusöök eestipäraste toitudega.

Kultuurikeskusesse kogunes 130 ühistegevuse huvilist.

23. novembril toimus Tallinnas Kaja Kultuurikeskuses järjekorras juba IX Ühistukonverents. Seekord pealkirjaga „Bürokratia diktatuur ning korruptsioon riigis”. Sõna võtsid Andro Roos, Märt Riiner, Raigo Sõlg, Andres Raid, Tiit Merenäkk ning Igor Gräzin.

[Leedu Seltsi esinaine kohtus Ukraina Eesti Seltsi esindajatega](#)

Kahe EKSÜ liikmesseltsi kohtumine leidis aset 21-22. novembril 2019 Kiievis. Ukraina Eesti Selts on Ukraina erinevates regioonides tegutsevate eesti seltside katusorganisatsioon. Kuna riik on suur ja seltse palju, siis on ka juhatusel palju tegemist. Seda enam, et juhatus on uus. Kohtumise eesmärgiks oligi uue juhatuse konsulteerimine, et aktiveerida Ukraina Seltsi tegevust.

[Peterburis kogunesid eesti keele huvilised](#)

Selle aasta märtsis asutasid eesti keele propageerimise huvilised [Peterburis elavad eestlased organisatsiooni “Eesti klubi. Aken Euroopasse”](#). Ettevõtmine on kogunud tasapisi hoogu ja 30. novembril tehti “Eesti klubi Aken Euroopasse” proov-kokkusaamine.

[Hetki Vanemuise Seltsiga](#)

24. novembril 2019 (ikka kell 12) sai Tartus 12. korda teoks Lydia Koidula luule lugemine Kaarsilla juures asuval Jannseni-Koidula väljakul. Poetessi 175. sünnipäeva tähistamine sai väarikalt lõpule viidud. Luuletusi lugesid Tarmo Õunapuu ja Valli Ilvik, assisteerisid Hille Raid ja Egne Raamat.

[Kajakas lendas Viimsisse](#)

Rahvakultuuriselts Kajakas sõitis 30. novembril Viimsisse, et osaleda sõprusrühma **Valla-alune 30.** sünnipäeva kontserdil ja ja hilisemal rõõmurohkel koosviibimisel. Ilm oli kaunis, sest öösel oli värske lumi maha sadanud ja valge vaip kattis nii põlde kui ka metsi. Päike lisas sära härmatanud puudele. Saime nautida Eestimaa tõelist ilu.

[Kuulajad said osa väiksest kontserdist](#)

Folgiklubi tahab pakkuda **Tartus** kultuuritundlikku ja harivat ajaveetmise võimalust, mis edendaks pärimus-, autorilaulumuusikat ning populaarteaduslikku haridust, mis leiaks kajastamist üleriiklikus meedias. **28. novembri toimus järjekordne klubiõhtu.** Seekord oli Tartu Folgiklubis külas muusik ja H. Elleri Muusikakooli õpetaja **Arno Tamm.**

Eesti keele aasta on lõppemas

November – eesti teaduskeele kuu

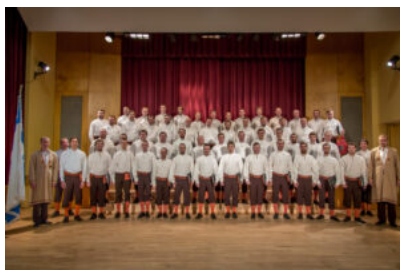
Novembrikuu on olnud väga tihe erinevate keelega seotud sündmuste poolest. Avaldame siinkohal lühiülevaate erinevatest keele aruteludest, mis novembris aset leidsid. Üritustest võttis osa ja tegi kokkuvõtte Johannes Aaviku Selts. Põhjalikum ülevaade on lisatud artikli lõppu.

Eesti keele aasta eestikeelse teaduse ja keeletehnoloogia kuul korraldati mitu asjakohast üritust.

Tulekul

Peterburis saab kuulata Tehnikaülikooli Akadeemilist Meeskoori

Tehnikaülikooli Akadeemiline Meeskoor korraldab Peterburis Jaani Eesti kirikus kontserdi 7. detsembril 2019. Meeskoori reisil Peterburi on meil võimalus vaadata Jaani kiriku arenguid vahepealsetel aastatel. Jaani kirikus toimuva kontserdi pealkiri on „Laulu võim“, mis sümboliseerib kultuurivahetuse olulisust riikide vahelises suhtluses. Kontserdiga tähistame Cyrillus Kreek'i 130. sünniaastapäeva, kes õppis Peterburi Konservatooriumis 1908 kuni 1916.

Lõimeleer 2020 kutsub noori!

Lõimeleer on suvelaager välismaal elavatele eesti noortele, kus on võimalus suhelda Eestis elavate lastega, õppida käsitööd, rahvapärast pilli- laulu-tantsu-mängu, sõita hobuse ja paadiga ja palju muud.

Registreerimine 2020. aasta laagritesse on alanud!

Kirjutamisvõistlus “Minu tulevik”

Eestikeelse Hariduse Selts kuulutab välja traditsioonilise kirjutamisvõistluse Soomes elavatele eesti lastele (**põhikool ja gümnaasium**). Ootame igalt õpetajalt **maksimaalselt 15 tööd**. Kirjutamistunde võib teha kõigi rühmade-klassidega ja õpetaja saab EHSilt aukirja põhja kõigi nende laste tunnustamiseks, kelle tööd lõppvõistlusele ei jõua. Nii saab kõigi laste töö märgatud.

[Peterburis saab kuulata Tehnikaülikooli Akadeemilist Meeskoori](#)

Tehnikaülikooli Akadeemiline Meeskoor korraldab Peterburis Jaani Eesti kirikus kontserdi 7. detsembril 2019. Lisaks Cyrillus Kreek'i muusikale esitatakse kontserdil Evald Aava, Artur Kapp'i, Ao Ritsingu, Gustav Ernesaksa, Kadri Hunt'i, Pärt, Uusbergi, Andres Lemba ja Tauno Aints'i muusikat. Sellega pakutakse kuulajatele läbilõike Eesti vanemast ja uuemast koorimuusikast.

[Ajaloolise seltsi asutamise aastapäev Laagnal](#)

Laupäeval, 14. detsembril 2019 tähistame Ida-Virumaal Laagnal Vanatares ajaloolist Narva-Jõesuu karskusseltsi Kalju asutamise 120. aastapäeva ja tänapäeval Vaivara vallas asutatud maarahvaselts Vanatare 20. aastapäeva.

Üritus toimub Vanatare seltsimajas kell 14-18.

Detsembrikuu kalender on väga tihe ja sellega saab tutvuda: kultuuriseltsid.ee vasakus servas olevast kalendrist.

Eesti Kultuuriseltside Ühendus soovib ka omalt poolt kõikidele jõulurahu ning ilusat aasta lõppu!

EKSÜ e-kuukirja saate muuta veel sisukamaks, kui saadate varakult teateid ja kajastusi oma sündmustest meie aadressile info@kultuuriseltsid.ee